

# ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

15.07.2026

## Зміст:

*(Натисніть на заголовок для переходу на текст)*

### **Вшанування пам'яті**

[Не фонтан: що буде замість Леніна на Бессарабці. – Наталія Лебідь](#)

### **Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

[У Кривому Розі позбудуться вулиці Ільфа й Петрова](#)

### **Регіональна культурна політика. Ініціативи громад**

[«Дзига» збирає друзів на особливу подію. – Наталка Горішня](#)

[У Гадячі стартує дослідницька резиденція про спадщину Олени Пчілки. – Надія Страшко](#)

### **Благодійність**

[Благодійна подія «2 сторони» зібрала понад 300 тисяч гривень на підтримку ветеранів. – Наталка Горішня](#)

### **Фестивалі**

[У Києві пройде фестиваль Олени Теліги з військовими оркестрами та поезією. – Ксенія Білаш](#)

### **Театр**

[Магія Полісся у Польщі: Рівненський театр ляльок уперше презентував свою знакову виставу за кордоном. – Тетяна Палаєвська](#)

[У Луцьку покажуть документальну виставу про досвід жінок-військових під час війни. – Ірина Воротна](#)

### **Музика**

[Український музичний продюсер став членом журі премії «Греммі». – Микита Кишиневський](#)

[Оля Полякова на засіданні слідчої комісії ВР із захисту прав українців під час війни поскаржилася на недопуск до Нацвідбору на Євробачення. – Юрій Мартинович](#)

[Шерочка з Машерочкою. Як Полякова та Гончаренко перемивали кістки Суспільному на засіданні ТСК. \(Наша постійна рубрика «Хай бог милує»\). – Лєна Чиченіна](#)

### **Візуальні мистецтва**

В Україні відкривають Школу фотографії та візуальної культури під егідою Мстислава Чернова

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

Docudays UA виклав онлайн документальний фільм, який створили учасники підліткової майстерні

«Це був Майдан для ескапістів»: розмова з кінорежисером Олексієм Радинським. – Уляна Костенко

У Києві завершили зйомки фільму за романом Підмогильного «Місто». – Дарина Рубан

### **Просвітництво**

В Україні запустили безплатну платформу, де зібрали майже 50 000 народних висловів. – Микита Кишиневський

### **Література. Книговидання**

Експрес на «Фронтеру»: у дні літфестивалю Укрзалізниця запускає додатковий поїзд до Луцька. – Олена Парай

Жан Рено, Артем Чех і Володимир Кличко: BestsellerFest оголосив програму фестивалю у Львові. – Анастасія Большакова

Фестиваль «Фундамент» оголосив дати й фокусну тему 2026 року: говоритимуть про пам'ять. – Оксана Заблоцька

Вийшла книга «Щоденник Катерини Савенко» – записи мешканки Маріуполя про облогу міста. – Анна Карпюк

### **Музейна справа**

Еолова арфа Донбасу: образ степу в живописі Анатолія Лимарєва. – Ольга Філончук

В Одесі відкрили виставку, присвячену викраденій росіянами колекції Херсонського художнього музею. – Катерина Ношкалюк

Музей у Львові отримав десять цінних археологічних пам'яток. – Микола Шмигін

Миколаївські музейники переймали досвід одеських колег в адаптації до роботи в умовах війни. – Катерина Ношкалюк

Острозький заповідник отримав грант від музеїв Японії. – Галина Максимчук

Як побачити українське сучасне мистецтво? – Ольга Балашова, Юлія Гнат

### **Охорона культурної спадщини**

На консервацію Успенського собору потрібно 26 млн, а музей Примаченко буде першим проєктом Фонду культурної спадщини. – Поліна Горлач, Нікіта Галка

### **Читання**

У Києві продають чотири книгарні

\*\*\*

Литва виплатила авторам 600 тисяч євро за видачу книжок у бібліотеках

### **Вшанування пам'яті**

**Не фонтан: що буде замість Леніна на Бессарабці. – Наталія Лебідь**

«„Після того, як президент оголосив про цю ініціативу [встановлення пам'ятника Мазепі], в ОП під головуванням керівника офісу К. Буданова відбулася нарада, присвячена даному питанню. На ній був Голова Верховної Ради Р. Стефанчук, була віце-прем'єрка з гуманітарної політики Т. Бережна, був і міський голова В. Кличко. Була ще низка учасників, які впливають на такого роду рішення або на їх імплементацію. Під час цієї наради всі присутні підтримали цю пропозицію президента і домовилися про подальші кроки. В тому числі і міський голова», – каже „Лівому берегу” заступниця керівника офісу президента О. Ковальська. Питання встановлення пам'ятника Мазепі – дражливе, але каменем спотикання є не персону гетьмана. Річ у тім, що президент волів би бачити монумент на місці пам'ятника Леніну, але у міській влади на цей майданчик навпроти Бессарабки були свої плани. За задумом Кличка, там мав бути фонтан і лавочки. Проте зі слів Ковальської випливає, що Кличко визнав свою поразку в цьому раунді та на фонтані вирішив не наполягати. На уточнююче питання, чи можна вважати, що по Мазепі рішення прийнято остаточно (і Кличком також) чиновниця відповідає дослівно так: „На етапі робочих зустрічей це рішення дійсно підтримано всіма учасниками”». Авторка наводить історичний контекст, розповідає про ідею з фонтаном, про проєкт пам'ятника Мазепі скульптора А. Куца, а також про його ж проєкт пам'ятника С. Петлюрі, який можна було б встановити замість пам'ятника Щорсу. Докладніше:

[https://lb.ua/culture/2026/07/15/751650\\_fontan\\_scho\\_bude\\_zamist\\_lenina.html](https://lb.ua/culture/2026/07/15/751650_fontan_scho_bude_zamist_lenina.html)

### **Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

**У Кривому Розі позбудуться вулиці Ільфа й Петрова**

Вулицю Ільфа і Петрова у Довгинцівському районі Кривого Рогу мають перейменувати до 26 вересня, оскільки її назву визнано символікою російської імперської політики, повідомив керівник Українського центру історико-культурних стратегій і член обласної робочої групи з деколонізації С. Волинець. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kryvomu-rozi-pozbudutsia-vulytsi-ilfa-j-petrova/>

### **Регіональна культурна політика. Ініціативи громад**

**«Дзига» збирає друзів на особливу подію. – Наталка Горішня**

18 липня в закапелку Маркіяна Іващишина у Львові відбудеться подія, що має на меті зафіксувати те, чим було і є мистецьке об'єднання «Дзига». Це буде день спогадів, музики, розмов і зустрічей. Захід започаткує роботу над проєктом «30 років Дзиги у Львові: Архівування культурного феномену». Перша розмова – «Дзига: культура». Як «Дзига» змінила Львів? Які проєкти стали легендарними, як народжувалися мистецькі спільноти та формувалися міжнародні партнерства? Яке було місце експерименту та провокації – і як їх сприймали? Спікери: Є. Равський, З. Мазурик, О. Дзиндра, В. Кауфман, Р.

Чайка, Я. Шумська. Друга розмова – «Дзига: державність». Як реагувала культура на найбільші громадянські виступи? Який зв'язок між альтернативним мистецтвом та зрощенням демократії? Якою є роль культури у державотворенні та національній безпеці? Спікери: О. Онисько, О. Форостина, Р. Кечур, О. Друль. Модерує А. Дрозда. Докладніше:

[https://zaxid.net/den\\_spogadiv\\_ta\\_muziki\\_dzia\\_zbiraye\\_druziv\\_na\\_osoblivu\\_podiyu\\_n1641520](https://zaxid.net/den_spogadiv_ta_muziki_dzia_zbiraye_druziv_na_osoblivu_podiyu_n1641520)

У Гадячі стартує дослідницька резиденція про спадщину Олени Пчілки. – Надія Страшко

У Гадячі готують до старту проєкт «У пошуках Пчілки: дослідницька резиденція в Гадячі», присвячений переосмисленню спадщини Олени Пчілки та її ролі в культурному розвитку міста. Проєкт реалізують за підтримки Українського культурного фонду в межах конкурсної програми «Культура. Регіони». Докладніше:

<https://myrghorod.rayon.in.ua/news/1086892-u-gadiaci-startuje-doslidnicka-rezidenciia-pro-spadshhinu-oleni-pcilki>

### **Благодійність**

Благодійна подія «2 сторони» зібрала понад 300 тисяч гривень на підтримку ветеранів. – Наталка Горішня

У Львові відбулася благодійна музично-поетична подія «2 сторони». Поезію читав С. Жадан, музику виконував Д. Блощинський, фронтмен гурту «Хтокличе». Вечір відвідало близько півтори тисячі гостей у партері та пікніковій зоні. Завдяки їхній підтримці вдалося акумулювати 329476,50 грн, які буде спрямовано на потреби ветеранів патронатної служби корпусу Національної гвардії України «Хартія». Докладніше:

[https://zaxid.net/blagodiyna\\_podiya\\_2\\_storoni\\_zibrala\\_ponad\\_300\\_tisyach\\_griven\\_na\\_pidtrimku\\_veteraniv\\_n1641496](https://zaxid.net/blagodiyna_podiya_2_storoni_zibrala_ponad_300_tisyach_griven_na_pidtrimku_veteraniv_n1641496)

### **Фестивалі**

У Києві пройде фестиваль Олени Теліги з військовими оркестрами та поезією. – Ксенія Білаш

Від 21 по 25 липня в Києві відбудеться мультидисциплінарний мистецький проєкт «Теліга. Живий текст», присвячений 120-річчю від дня народження О. Теліги – поетки, публіцистки та діячки українського національного руху. Ініціатор – Громадська спілка «Музичний Батальйон» у межах мистецького конкурсу державної установи «Український інститут книги». Команда «Музичного Батальйону», яка ще у 2021 році створила музичний альбом «Нескорений Пророк. Олена Теліга» на тексти поетки, пропонує поєднати поезію, публіцистику, музику та міський простір. Громадські діячі, письменники, музиканти й актори згадуватимуть вчинок Теліги, яка у листопаді 1941 року повернулася до окупованого Києва, щоб працювати на користь української культури. Представлятимуть поезію, публіцистику та листи Теліги у форматі вуличних акцій, літературно-музичних

перформансів і відкритих мистецьких подій. Особливу роль у проєкті відіграють військові оркестри. За задумом організаторів, їхня участь створює місток між поколіннями українців, які в різні часи відстоювали право країни на свободу та власну культуру. Докладніше про програму:

[https://lb.ua/culture/2026/07/14/751856\\_kiievi\\_proyde\\_festival\\_oleni.html](https://lb.ua/culture/2026/07/14/751856_kiievi_proyde_festival_oleni.html)

### **Театр**

Магія Полісся у Польщі: Рівненський театр ляльок уперше презентував свою знакову виставу за кордоном. – Тетяна Палаєвська

Рівненський академічний обласний театр ляльок уперше представив за межами України свою відому постановку «Пливе човен, казок повен» у межах XXI Міжнародного фестивалю уяви та можливостей лялькового театру ANIMA, який триває протягом липня в польському місті Ольштин. Докладніше:

<https://zakordon.rayon.in.ua/news/1086894-magiia-polissia-u-polshhi-rivnenskii-teatr-lialyok-uperse-prezentuvav-svoiu-znakovu-vistavu-za-kordonom>

У Луцьку покажуть документальну виставу про досвід жінок-військових під час війни. – Ірина Воротна

У просторі театру «ГаРМІДЕР» у Луцьку 18 липня відбудеться показ документальної вистави «Друга стіна. Вона завжди була в мені». В основу постановки лягли реальні історії українських жінок-військових, військових медиків і ветеранок, які добровільно стали на захист України. Вистава розповідає про вибір служити, ціну цього рішення, зміни у стосунках із близькими та досвід війни, який неможливо залишити на фронті. Глядачі також почують різні погляди на жіночу мобілізацію, історії про службу, порятунок життя, повернення додому та відстань між фронтом і цивільним життям. «Друга стіна. Вона завжди була в мені» є продовженням проєкту «Жінки під час війни». Першу виставу циклу було присвячено цивільним жінкам і мисткиням, вона вийшла минулого року. Режисерка постановки – Н. Вайнілович. На сцені виступатимуть Т. Вахненко, В. Жебеленко, Н. Ситнікова, Д. Сігута й А. Солнцева. Проєкт реалізовує ГО «АРТ-Плейбек» за партнерської підтримки Форуму громадянської служби миру (forumZFD) Pro Peace. Джерело:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/1086832-u-lucku-pokazut-dokumentalnu-vistavu-pro-dosvid-zinok-viiskovix-pid-cas-viini>

### **Музика**

Український музичний продюсер став членом журі премії «Греммі». – Микита Кишиневський

Український музичний продюсер та засновник лейблу ENKO І. Клименко став членом американської Академії звукозапису. Відтепер він має право брати участь у визначенні лавреатів найпрестижнішої музичної премії світу – «Греммі». Докладніше:

<https://shotam.info/ukrainskyy-muzychnyy-prodiuser-stav-chlenom-zhuri-premii-gremmi/>

Оля Полякова на засіданні слідчої комісії ВР із захисту прав українців

під час війни поскаржилася на недопуск до Нацвідбору на Євробачення. – Юрій Мартинович

Співачка О. Полякова взяла участь у засіданні Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, де повідомила про порушення своїх прав через недопуск до Національного відбору на «Євробачення» у 2025 році. Фрагментом свого виступу співачка поділилася в Instagram, відзначивши, що це питання є для неї принциповим, тому вона шукає «цивілізований шлях», щоб обійтися без судів та скандалів. «Питання про порушення прав важливе, яким би малим воно не здавалося порівняно з іншими питаннями, які тут розглядаються. Я тут не тому, що вважаю ситуацію якоюсь найважливішою, а тому що хочу бути послідовною і хочу бути прикладом для тих, хто відчуває, що їхні права порушені і переконана, що про це треба говорити», – наголосила артистка. «Мені в участі відмовили. Офіційна причина – пункт 4.6 правил, встановлених Суспільним мовником у 2019 році заднім числом, який забороняє участь артистам, котрі виступали на території росії після 15 березня 2014 року. До речі, я була всього один раз за цей час і не з концертом, на початку 2015 року, і більше туди не їздила. Я вважаю цю відмову порушенням моїх прав. Бо жоден закон України на той момент не встановлював цього пункту правил відповідальності ні кримінальної, ні адміністративної. Цей пункт з'явився заднім числом лише у 2019 році і застосовувався дуже вибірково. Адже у 2016 році переможниця Нацвідбору також виступала у росії у 2014–2015 роках і це не завадило їй представляти Україну. Це була Джамала. А у 2017 році у Нацвідборі був продюсер К. Меладзе, який не просто на той момент вже багато років працював у росії, але й досі там працює. Але це не завадило йому бути членом журі», – додала вона. Голова ТСК О. Гончаренко згадав у цьому ключі також про поїздки В. Зеленського до рф у 2014 році і що це «не стало йому на заваді», щоб стати президентом. У соцмережах деякі українці підтримали співачку, але водночас полилося багато критики. Докладніше:

<https://espreso.tv/kultura-olya-polyakova-na-zasidanni-slidchoi-komisii-vr-z-prav-zakhistu-ukraintsiv-pid-chas-viyni-poskarzhilasya-na-nedopusk-do-natsvidboru-do-evrobachennya>

Шерочка з Машерочкою. Як Полякова та Гончаренко перемивали кістки Суспільному на засіданні ТСК. (Наша постійна рубрика «Хай бог милує»). – Лена Чиченіна

«...Полякова прийшла виступати на засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України... Це було 40 хвилин марожена і неймовірних цитат, достойних „Шоу Довгоносиків“... Найбільше мені сподобалися дві думки Олі: одну вона висловила майже на початку спічу, іншу – в кінці. Отже, перша: „Якби нам сказали: всьо, з 2014 року той, хто їде в росію, порушує закон, ніхто б не їздив. Але цього закону не було. А полагатися лише на свої моральні принципи... ну, хтось раніше дійшов, як я. А хтось пізніше. Не всі люди розумні“. І друга. Гончаренко пита, чи шкодує вона про свою поїздку в москву у 2015 році? Відповідь: „Знаєте, якби я знала, в який кошмар це вильється, що у нас буде війна через сім років. Але я не Ванга і не Нострадамус“. „Ви – Оля



Полякова”, – швидко реагує Гончаренко. „Я – Оля Полякова”, – погоджується Полякова... Поїнт співачки в тому, що вона платить податки, має чітку громадянську позицію з початку війни (війна почалася у 2022 році, судячи з риторики Олі), і правило те запровадили у 2019-му, а не у 2014-му. А що це за таке введення заднім числом? Важливо, що Полякова час від часу називає правило „законом”. Тут або вона сама не розуміє різниці, або свідомо маніпулює. Бо в соцмережах її прихильники також масово вживають слово „закон”. Нагадаю, що Суспільне має право встановлювати правила проведення конкурсу на свій розсуд. Тим паче, що цілих сім років усіх все влаштовувало... Наостанок Гончаренко заявив, що нам уже треба зав’язувати з цією культурою скасування. А я скажу, що ми про неї більше говоримо, ніж практикуємо. Бо справді „скасованих” людей можна перелічити на пальцях однієї руки. Я ж собі думаю про два моменти. Полякова каже, що є багато артистів, які також не можуть піти на нацвідбір, бо їздили в росію. Але ніхто з них поки і не поривався. Можливо, в людей є трішки совісті і вони усвідомлюють, що мають за це нести хоч якусь відповідальність. Це мої, звісно ж, припущення. Та й не зовсім зрозуміло – співачка ж недавно заявляла, що будуватиме кар’єру в Британії, а в українському шоубізі робить паузу. Раз так, то, може, хай від Британії і подається?...». Докладніше:

<https://antonina.detector.media/mediatresh/post/225810/2026-07-14-sherochka-z-masherochkoyu-yak-polyakova-ta-goncharenko-peremyvaly-kistky-suspilnomu-na-zasidanni-tsk/>

### **Візуальні мистецтва**

В Україні відкривають Школу фотографії та візуальної культури під егідою Мстислава Чернова

Українська асоціація професійних фотографів (UAPP), керівником якої є М. Чернов, запускає Школу фотографії та візуальної культури – новий освітній простір, де навчатимуть працювати з фотографією як інструментом культурного висловлювання. Школа виросла з освітніх програм UAPP, які асоціація реалізовувала у 2023–2025 роках. За цей час понад 120 українських авторів отримали менторство, портфоліо-рев’ю та мікрогранти. Саме цей досвід показав потребу у повноцінній освітній програмі. Першою програмою Школи стане курс «Фотографія як медіум» для 12–15 учасників з різних регіонів України. Він поєднує технічну підготовку з історією фотографії та мистецтва, аналізом зображення, візуальною грамотністю й етикою документування. Під час навчання учасники створять власний фотографічний проєкт або серію, братимуть участь у критичних обговореннях, презентуватимуть свої роботи та отримають професійний фідбек від викладачів і запрошених експертів. Навчання проходитиме у гібридному форматі. Серед викладачів курсу – фотографи, куратори, дослідники й художники, зокрема Kinder Album, К. Малих, Г. Глеба, О. Петрасюк, І. Чернічкін, К. Радченко та інші, які працюють із сучасною українською візуальною культурою. Після завершення курсу учасники стають частиною екосистеми UAPP. Докладніше:



<https://www.platfor.ma/v-ukrayini-vidkryvayut-shkolu-fotografiyi-ta-vizualnoyi-kultury-pid-egidoyu-mstyslava-chernova/>

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

Docudays UA виклав онлайн документальний фільм, який створили учасники підліткової майстерні

Документальний фільм, створений учасниками й учасницями підліткової майстерні DOCU/ТАБІР під час XXIII Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA, став доступним для перегляду на YouTube-каналі фестивалю. Над стрічкою підлітки працювали під керівництвом режисерки О. Журби. Під час майстерні вони досліджували документальне інтерв'ю як спосіб навчитися слухати співрозмовника та розвивати емпатію. Для фільму команда записала 13 інтерв'ю. Підготовка тривала п'ять днів і включала лекції, зустрічі з режисерами, перегляди та обговорення документального кіно. Ще два дні відвели на знімання, а також зняли додаткові кадри під час прогулянки Подолом. Окрім роботи над фільмом, учасники майстерні відвідували лекції та майстер-класи. Серед запрошених спікерів були кураторка кіно О. Бірзул, польська режисерка Агнешка Калінська, кінооператорка О. Оборіна та режисер Я. Малащук. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/07/docudays-ua-vyklav-onlajn-dokumentalnyj-film-yakyy-stvoryly-uchasnyky-pidlitkovoyi-majsterni/>

«Це був Майдан для ескапістів»: розмова з кінорежисером Олексієм Радинським. – Уляна Костенко

О. Радинський – український режисер-документаліст, дослідник кіноархівів та співзасновник дослідницького об'єднання «Кінотрон», київського колективу, який поєднує кінопрактику з архівною роботою та культурним активізмом. Одним із ключових напрямів об'єднання є порятунок і оцифрування кіноматеріалів зі студії «Київнаукфільм», які перебували на межі фізичного зникнення. Деякі з них стали основою для фільму «Там, де закінчується росія» Радинського – про колоніальні кіноекспедиції радянського часу. Стрічка здобула головний приз національного конкурсу на Київському міжнародному фестивалі короткометражних фільмів (KISFF) та премію «Золота Дзига» за найкращий короткометражний документальний фільм. Переглянути картину можна на Takflix. У своїх роботах Радинський спирається на знайдені матеріали й архівні плівки як на самостійний художній медіум. «Спеціальна операція» – змонтована із записів камер спостереження хроніка присутності російських солдатів на окупованій Чорнобильській АЕС. Світова прем'єра стрічки відбулася на Берлінському кінофестивалі в програмі Forum Expanded, а згодом фільм отримав спеціальну відзнаку на Ризькому міжнародному кінофестивалі. В інтерв'ю Радинський розповідає про те, як документальне кіно з часом набуває нового сенсу, про втрачені українські кіноархіви, про банальність зла і про те, чим є утопія в часи війни. Докладніше:

<https://artslooker.com/tse-buv-maydan-dlia-eskapistiv-rozmova-z-kinorezhyserom-oleksiem-radynskym/>

У Києві завершили зйомки фільму за романом Підмогильного «Місто».  
– Дарина Рубан

У Києві завершено зйомки фільму «Місто» – сучасної кіноадаптації роману В. Підмогильного. Прем'єру стрічки заплановано на 2027 рік. Режисер і сценарист – С. Битюцький. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-zavershyly-zyomky-filmu-za-romanom-pidmohylnoho-misto/>

### **Просвітництво**

В Україні запустили безплатну платформу, де зібрали майже 50 000 народних висловів. – Микита Кишиневський

Український розробник Д. Ємельянов запустив платформу verba для пошуку вітчизняних прислів'їв та приказок. Наразі сервіс містить 49 тисяч народних висловів. Завдяки семантичному пошуку платформа допомагає знайти потрібне прислів'я, навіть якщо користувач пам'ятає лише його загальну ідею. На сайті також доступний режим гортання карток і збереження улюблених висловів. Основою проєкту стала масштабна база з 48 787 записів, об'єднаних із п'яти історичних зібрань за період з 1841 по 2009 рік (туди увійшли праці І. Франка, М. Номиса та інших упорядників). Кожен запис містить оригінальний текст зі збереженням історичного правопису, варіант із сучасним написанням, тематичні мітки та діалектні відповідники. Адаптація текстів до сучасного правопису та сортування за темами здійснювалися за допомогою штучного інтелекту. Джерело:

<https://shotam.info/v-ukraini-zapustily-bezplatnu-platformu-de-zibraly-mayzhe-50-000-narodnykh-vysloviv/>

### **Література. Книговидання**

Експрес на «Фронтеру»: у дні літфестивалю Укрзалізниця запускає додатковий поїзд до Луцька. – Олена Парай

У дні проведення міжнародного літературного фестивалю «Фронтера» у Луцьку, 25 та 26 липня, з Києва до обласного центру Волині курсуватиме додатковий швидкісний поїзд інтерсіті № 755/756 Київ-Луцьк. «Frontera Express матиме поетичні паузи на борту читаннями поезії наживо. У кожному вагоні суботнього рейсу Київ-Луцьк на випадкових місцях пасажирів очікуватимуть літературні подарунки від „Фронтери“, видавництва „Лабораторія” та УЗ», – йдеться у повідомленні Укрзалізниці. Докладніше про програму фестивалю:

<https://suspilne.media/lutsk/1355508-ekspres-na-fronteru-u-dni-litfestivalu-ukrзалiznica-zapuskae-dodatkovij-poizd-do-lucka/>

Жан Рено, Артем Чех і Володимир Кличко: BestsellerFest оголосив програму фестивалю у Львові. – Анастасія Большакова

Організатори всеукраїнського книжкового фестивалю BestsellerFest оприлюднили програму цьогорічної події. Фестиваль відбудеться 7–9 серпня у львівському !FESTrepublic та об'єднає понад 120 подій. Протягом трьох днів на кількох майданчиках проходитимуть презентації книжок, літературні дискусії,

публічні інтерв'ю, читання та автограф-сесії. Окрему програму присвятять жанру фентезі, а ввечері заплановано концерти гуртів Tember Blanche, Yagody та Рокаш. Однією з головних міжнародних подій стане участь французького актора Жана Рено. Спеціально до фестивалю «Видавництво Старого Лева» випустить українською його дебютний роман «Емма». Також до програми долучиться канадська письменниця Мона Авад (онлайн), а британська авторка Майя Оппенгайм й іспанська письменниця Марина Пересагуа зустрінуться з читачами у Львові особисто. Серед українських учасників фестивалю – А. Чех, І. Карпа, М. Кідрук, Є. Кузнєцова, Тамара Горіха Зерня та ін. Окремою подією стане презентація книги українського боксера В. Кличка. Традиційно фестиваль матиме благодійну складову. Цьогоріч організатори проведуть збір коштів для бригади «Азов» у межах кампанії «Східний Бар'єр», а також продовжать ініціативу книжкової підтримки українських бібліотек. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/programa-bestsellerfest-2024-u-lvovi-podiji-gosti-knizhkoviy-yarmarok-316232/>

Фестиваль «Фундамент» оголосив дати й фокусну тему 2026 року: говоритимуть про пам'ять. – Оксана Заблоцька

Фестиваль книжок про культуру «Фундамент» відбуватиметься з 19 по 22 листопада в Національному центрі «Український дім». Цьогорічна фокусна тема – «Історії про пам'ять». Фестиваль досліджуватиме пам'ять – колективну й індивідуальну, збережену та втрачену, усвідомлену і втілену; процеси пригадування й забуття; постатей і явища культури, певні з яких були забуті й відкриті наново. Програма заходу охоплюватиме виставку-продаж, виставки, публічні події та спецпроекти. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1355436-festival-fundament-ogolosiv-dati-i-fokusnu-temu-2026-roku/>

Вийшла книга «Щоденник Катерини Савенко» – записи мешканки Маріуполя про облогу міста. – Анна Карпюк

В українських книгарнях з'явився «Щоденник Катерини Савенко» – документальне видання, створене на основі особистого щоденника загиблої мешканки Маріуполя, який вона вела під час російської облоги міста в лютому і березні 2022 року із передмовами О. Матвійчук і А. Дробовича. Історія Савенко вже привернула увагу міжнародної аудиторії: про неї розповіло британське видання The Sun, а Польське радіо підготувало чотирисерійний подкаст із читанням уривків щоденника. Записи Катерина почала вести російською мовою – саме так, як говорила у повсякденному житті. Але згодом перейшла на українську. Для друку весь текст було перекладено українською мовою. 29 березня 2022 року внаслідок обстрілу загинув чоловік Катерини – Віталій. Сама жінка отримала важкі поранення і потрапила до лікарні. Вцілілою рукою Катерина написала в телефоні прохання до доньки врятувати щоденник. 2 квітня внаслідок обстрілів у лікарні сталася пожежа. Катерина змогла вибратися з охопленої вогнем будівлі. 4 квітня 2022 року вона померла на руках у матері в підвалі її будинку. Родина зберегла записи Катерини, які згодом передали Музею «Голоси Мирних». Ці записи стали основою книги. У 2024 році

щоденник було уперше оприлюднено онлайн на сайті музею «Голоси Мирних». А 6 липня 2026 року – вийшов у повній версії окремою книжкою українською мовою – за підтримки Музею «Голоси Мирних». Докладніше:

<https://life.rayon.in.ua/news/1086904-viisla-kniga-shhodennik-katerini-savenko-zapisi-meskanki-mariupolia-pro-oblogu-mista>

### **Музейна справа**

Еолова арфа Донбасу: образ степу в живописі Анатолія Лимарєва. – Ольга Філончук

Про виставку пейзажів А. Лимарєва «Схід Сонце», що експонувалася в Національному художньому музеї України до 24 травня (достроково завершена через пошкодження закладу внаслідок російського обстрілу). Докладніше:

<https://artslooker.com/eolova-arfa-donbasu-obraz-stepu-v-zhyvopysi-anatoliia-lymarieva/>

В Одесі відкрили виставку, присвячену викраденій росіянами колекції Херсонського художнього музею. – Катерина Ношкалюк

В Одеському музеї західного і східного мистецтва відкрито виставку «ХЕРСОН: НЕ/вкрадене. Штудії та омажі», присвячену долі колекції Херсонського обласного художнього музею імені Олексія Шовкуненка, більшу частину якої російські військові викрали під час відступу з Херсона восени 2022 року. Проєкт уже експонувався у Львові, Києві та канадському Торонто. Особливістю одеської експозиції став простір її розміщення – підземна виставкова зала RAGTIME 2.0, облаштована як укриття. За словами організаторів, саме це середовище посилює головну ідею проєкту: українська культура змушена рятуватися від війни, але залишається живою та продовжує творити. Ініціаторкою та кураторкою виставки стала журналістка й культурна менеджерка О. Балаба. Ідея проєкту виникла після пограбування Херсонського художнього музею. Замість відтворення втрачених експонатів вона запропонувала українським митцям створити штудії – творчі дослідження, та омажі – мистецькі присвяти роботам із викраденої колекції. Першим цю ініціативу підтримав художник М. Вайсберг. Нині до проєкту долучився 31 митець із різних регіонів України, які представили загалом 42 роботи. Організатори зазначають, що проєкт залишається відкритим для нових учасників, а всі створені роботи після завершення виставкової історії передадуть до Херсонського обласного художнього музею як основу нової колекції сучасного українського мистецтва. Під час церемонії відкриття виставки говорили не лише про втрату музейної колекції, а й про важливість її цифрового збереження, яке дозволило реалізувати проєкт. Окремо лунали сподівання, що після перемоги України створені омажі зможуть експонуватися поруч із повернутими оригінальними творами. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1086941-v-odesi-vidkrili-vistavku-prisviacenu-vikradenii-rosiianami-kolekciyi-xersonskogo-xudoznyogo-muzeiu>

Музей у Львові отримав десять цінних археологічних пам'яток. – Микола Шмигін

Колекція комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський історичний музей» поповнилася десятьма цінними археологічними пам'ятками. Артефакти передала Київська митниця відповідно до наказу Міністерства культури України. Це шість натільних хрестиків, із яких чотири належать до періоду Київської Русі, хрест-енколпійон XIII століття, брошка кінця XIX – початку XX століття, ключик-підвіска та ремінна бляшка доби Русі. Докладніше:

<https://history.rayon.in.ua/news/1086958-muzei-u-lvovi-otrimav-desiat-cinnix-arxeologicnix-pamiatok>

Миколаївські музейники переймали досвід одеських колег в адаптації до роботи в умовах війни. – Катерина Ношкालюк

Представники Миколаївського художнього музею ім. В. В. Верещагіна, Миколаївського обласного краєзнавчого музею, Музею суднобудування і флоту та Музею книги Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки провели практичну нетворкінгову зустріч із музейною спільнотою Одеси з метою обміну передовим досвідом адаптації культури до умов воєнного стану, залучення небюджетного фінансування, оцифрування фондів та роботи із меценатами. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1086899-mikolayivski-muzeiniki-vziali-ucast-u-profesiinomu-netvorkingu-v-odesi>

Острозький заповідник отримав грант від музеїв Японії. – Галина Максимчук

Державний історико-культурний заповідник міста Острога отримав фінансову підтримку від колег з Азії для захисту та збереження своїх унікальних фондів колекцій. Музейна установа стала одним із переможців програми швидких грантів, що дозволить провести капітальну модернізацію систем зберігання експонатів. Проєкт впроваджується у межах програми «Культура єднає: Музеї Японії – Музеям України», яку реалізує ICOM України за фінансової підтримки ICOM Japan та Японської асоціації музеїв. Докладніше:

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/1086787-ostrozkii-zapovidnik-otrimav-grant-vid-muzeyiv-iaponiyi>

Як побачити українське сучасне мистецтво? – Ольга Балашова, Юлія Гнат

«Притока» – перший агрегатор колекцій сучасного мистецтва України, створений ГО МСМ. Авторки пояснюють, як працює платформа, навіщо вона потрібна українському мистецтву та як до неї можуть долучитися власники колекцій. Докладніше:

<https://artslooker.com/yak-pobachyty-ukrainske-suchasne-mystetstvo/>

### **Охорона культурної спадщини**

На консервацію Успенського собору потрібно 26 млн, а музей



Примаченко буде першим проєктом Фонду культурної спадщини. – Поліна Горлач, Нікіта Галка

Міністерство культури планує до зими завершити консервацію Успенського собору Києво-Печерської лаври, пошкодженого внаслідок російської атаки. На ці роботи необхідно 26 мільйонів гривень. Міністерка культури Т. Бережна також розповіла, що загалом росія вже пошкодила або зруйнувала понад 4 тисячі об'єктів культурної інфраструктури та культурної спадщини України. Для їхнього захисту та відновлення Міністерство культури працює у трьох напрямках: евакуація культурних цінностей із прифронтових регіонів; фінансування відновлення пошкоджених пам'яток за кошти державного бюджету (за словами міністерки, нещодавно уряд ухвалив постанову, яка дозволяє оперативніше реагувати на нові пошкодження); діяльність Українського фонду культурної спадщини, який зареєстровано наприкінці минулого року за законодавством Бельгії. За словами Бережної, фонд уже здійснив перший платіж на користь «Мистецького арсеналу». З приблизно двох мільйонів гривень, виділених фондом, фінансують нагальний ремонт пошкодженого даху, щоб не допустити подальшого руйнування будівлі під впливом опадів. Міністерка зазначила, що консерваційні роботи в Арсеналі планують завершити протягом цього місяця. Після цього розпочнеться підготовка проєктно-кошторисної документації для повноцінного відновлення. Окремо Бережна повідомила, що після пошкодження Києво-Печерської лаври українські меценати вже перерахували понад 10 мільйонів гривень на її відновлення. Водночас Український фонд культурної спадщини акумулює внески міжнародних партнерів, переважно інших держав. За словами міністерки, кошти фонду можуть спрямовувати не лише на об'єкти, які постраждали від російської агресії, а й на музеї, що потребують капітального оновлення: «Першим об'єктом відновлення стане музей в Іванкові, де зберігалася велика колекція картин М. Примаченко. Ми вже маємо проєкт, який нам запропонував французький архітектор на Конференції з питань відновлення України у Гданську». Вона також анонсувала, що до Дня Незалежності Міністерство культури представить один із київських музеїв, який буде повністю переосмислено як сучасний музейний простір із новими сервісами для відвідувачів, однак не уточнила, про який саме заклад ідеться. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1355088-na-konservaciu-uspenskogo-soboru-potribno-26-mln-a-muzej-primacenko-bude-persim-proektom-fondu-kulturnoi-spadsini/>

### **Читання**

У Києві продають чотири книгарні

У Києві шукають нових власників для двох книгарень Readeat, книгарні за підпискою «Тиша» та книгарні-кав'ярні Jam Novel. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-prodaiut-chotyry-knyharni/>

\*\*\*

Литва виплатила авторам 600 тисяч євро за видачу книжок у бібліотеках

У 2025 році в бібліотеках Литви книжки, зареєстровані в асоціації LATGA, позичили понад 4,3 млн разів – на 115,7 тисячі більше, ніж у 2024-му. Асоціація також оприлюднила рейтинги найпопулярніших авторів, книжок, перекладачів, ілюстраторів і книжкових художників. Рейтинги укладено за даними iBiblioteka – найбільшої бібліотечної системи Литви. Статистика видач впливає на розмір компенсацій, які отримують письменники, перекладачі, ілюстратори та художники за використання їхніх книжок у бібліотеках. Докладніше:

<https://chytomo.com/lytva-vyplatyla-avtoram-600-tysiach-ievro-za-vydachu-knyzhok-u-bibliotekakh/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: [info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)